

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

GIDA ZEHİRLENMESİ ACİL DURUM PLANI

A. GIDA ZEHİRLENMESİNİN TANIMI

Kirlenmiş yiyecek ya da su ile bulaşan, insanları etkileyen mikroplar bakteriler, parazitler, virüsler veya toksinlerin sebep olduğu hastalığın ismidir. Gıda zehirlenmesi genellikle hafif geçirilmekle birlikte ölümcül de olabilen yaygın bir hastalıktır. Bir yiyecek veya içeceğin kontamine olduğunu söylemek zordur. Gıda zehirlenmesi tek bir kişiyi veya aynı kontamine yiyecekten yemiş bir grup insanı etkileyebilir.

Gıda zehirlenmelerinin çoğu bakterilerin ürettiği toksinlerden veya bakteri miktarından kaynaklanır. Bazı bakteriler gerekli nem, beslenme, sıcaklık ve zaman koşulları oluştuğunda milyonlarca üreyebilirler. Enfeksiyona yol açan en yaygın bakteri türleri *Kampilobakter*, *E. Koli* ve *Salmonella*dır.

B. GIDA ZEHİRLENMESİNİN BELİRTİLERİ

Her bir gıda zehirlenmesi sebebinde kuluçka süreleri farklıdır. Bazı zehirlenmelerde belirtiler 30 dakika ila bir saat içinde görülürken, gıda zehirlenmelerinin çoğunda belirtiler 12–48 saat içinde meydana gelir.

Diğer türlerde ise belirtilerin görünmesi için birkaç gün ila bir haftaya kadar süre geçmesi gerekir. Gıda zehirlenmesi genellikle 1–3 gün sürer ancak bakterinin türüne, enfeksiyonun şiddetine ve genel sağlık durumunuza bağlı olarak bir haftaya kadar devam edebilir. Pek çok insan bir hafta içinde tamamen iyileşir.

En yaygın görülen belirtiler sindirim yolunun (mide ve bağırsak) hasar görmesinden kaynaklanan kusma, karın ağrısı ve ishaldir. Sebebe bağlı olarak, belirtiler dahilinde ateş ve üşüme, kanlı dışkılama, su kaybı, kas ağrıları, halsizlik ve bitkinlik de sayılabilir. Nadir olgularda, gıda zehirlenmesi sinir sistemine zarar verecek kadar ciddi olabilmektedir.

C. GIDA ZEHİRLENMESİ ANINDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

Zehirlenme Belirtileri Mesai Saatleri İçinde Ortaya Çıkmışsa,

1. Öncelikle birim yönetimine haber verilmelidir.
2. İlk yardım ekibine haber verilmelidir.
3. İlk yardım gereken durumda, ilk yardım eğitilmiş çalışanlar gerekli işlemleri yapmalıdır.
4. Gerekli görülürse AMBULANS çağırılarak en yakın sağlık kurumuna ulaşım sağlanmalıdır.

Zehirlenme Belirtileri Mesai Saatleri Dışında Ortaya Çıkmışsa,

5. Hiç zaman kaybedilmeden en yakın sağlık kurumuna başvurulmalıdır.
6. Birim yönetimi zehirlenme kaynağı olabilecek gıda ya da içeceklerden numune alınıp, ilgili analiz kurumlarına test için iletilmesini sağlamalıdır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
AFET YÖNETİMİ ENSTİTÜSÜ

D. GIDA ZEHİRLENMESİ AKIŞ DİYAGRAMI

